

NIEUWSBRIEF

KORENMOLEN DE LELIE PUTTERSHOEK

MOLENDIJK 2, 3297 LC | KORENMOLENDELELIE@GMAIL.COM

OPENINGSTIJDEN: ZATERDAG 10:00 – 17:00

NIEUWS, FEITJES EN MEER OVER DE GEBEURTENISSEN EN WERKZAAMHEDEN OP DE PUTTERSHOEKSE KORENMOLEN.

EEN BRUISENDE MOLENDAG

Op 15 oktober jl. was het weer zover: de Hoeksche Waardse Molendag. Dit jaar voor de tiende keer en dat vroeg om een extra uitbundige editie. Meer dan in voorgaande jaren waren er diverse ambachten, streekproducten en veel werktuigen op stoomkracht aanwezig. Hoewel het weer een beetje spelbreker was, trok de molendag toch enkele honderden bezoekers. Speciaal voor deze dag was stoomtrekker Helen weer van stal gehaald en mocht ze haar kracht tonen met het dorsen van Goudswaardse tarwe. Daarnaast was de Schiedamse smid Luuk Verzijden actief en gaf het opleidingsorkest van MaasMuziek in de middag twee uitvoeringen. De wind ontbrak gelukkig niet, wat resulteerde in een volop draaiende molen. Kortom: een fantastische dag die voor herhaling vatbaar is!

De komende tijd is het rustig wat evenementen betreft. Wel gaan we weer het bakseizoen in en komen ook aanvragen binnen voor het leveren van meel voor kerstpakketten. Een fijne inkomstenbron voor het zo noodzakelijke onderhoud. Tussen deze bedrijven door pakken we ons projectje weer op voor een zgn. 'jongerenmolen': een kleine molen waar jongeren (ca. 12-16 jr.) mee kunnen werken en zo ervaring op kunnen doen met het verantwoord beheren van een molen. Hiervoor is een modelmolen beschikbaar met 4,5 meter spanwijdte. In samenwerking met de molenstichting en Vereniging De Hollandsche Molen wordt dit plan binnenkort verder uitgewerkt.

MEEZEILEN MET DE VRIJBUITER

Sinds april dit jaar werken we samen met de historische tjalk Vrijbouter, eigendom van de innovatieve en creatieve schipper Wiebe Radstake. Dat doen we niet alleen, maar samen met collega molenaars in Goidschalxoord en Westmaas. Zo proberen we het transport van graan zo klimaatneutraal mogelijk te doen. En hoe kan dat mooier dan met gebruikmaking van functioneel erfgoed! **Op 12 november a.s. is het mogelijk om mee te varen van Willemstad naar Puttershoek.** Zonder vracht deze keer, maar wel met de haren in de wind en de handen uit de mouwen. Het betreft een enkele reis, dus zorg zelf voor vervoer naar Willemstad! De kosten bedragen 40,- euro per persoon.

Aanmelden kan via <https://www.vrijbouterzeilen.nl/agenda/> via de kalender.

MOLENSTENEN ONDER DE LOEP

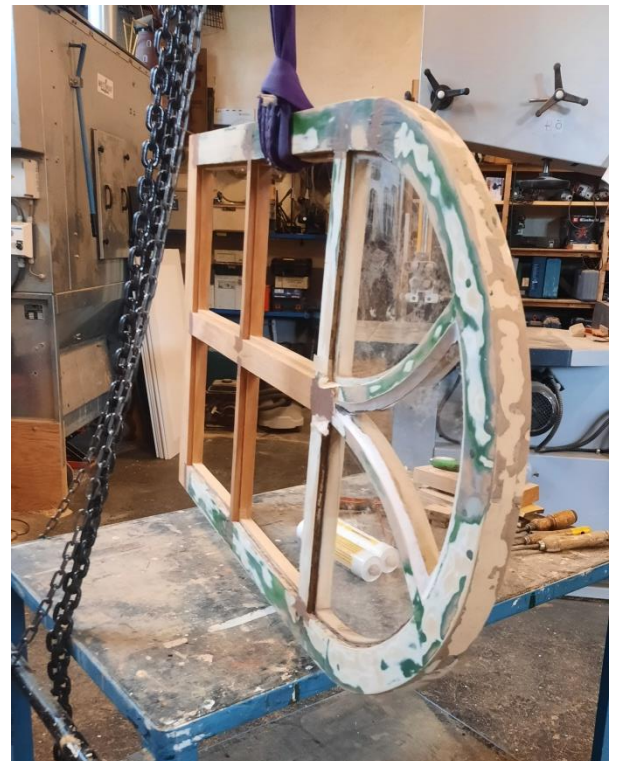
Afgelopen zomer bleek tijdens het schoonmaken van onze maalsteen dat de centrale ijzeren brug, de zgn. 'rijn', speling had. Deze rijn hoort muurvast in de maalsteen vast gegoten te zijn om zodoende een optimaal maalproces te garanderen. De bovenste maalsteen werd daarom van de onderste maalsteen gelicht om de rijn opnieuw vast te kunnen gieten met gips. Eenvoudiger gezegd dan gedaan, want de rijn moest ook volledig opnieuw worden afgesteld en uitgelijnd. Een scheef ingegoten rijn zorgt namelijk voor een schuin afslijtende maalsteen. Dat is uiteraard niet de bedoeling.

In samenwerking met Restauratie Werkplaats Schiedam, onze vaste molenmaker, werd de rijn afgesteld en opnieuw vast gegoten. Die gelegenheid werd meteen aangegrepen om het kogellager onder de maalsteen te vervangen door een nieuw exemplaar. Daarnaast zijn alle andere lageringen schoongemaakt en van nieuw vet en stofafdichtingen voorzien. De steen draait nadien weer merkbaar soepeler! Inmiddels is de steen weer volledig opgebouwd en is er afgelopen week weer naar tevredenheid gemalen.

ONDERHOUD

Elk jaar voert de Restauratie Werkplaats Schiedam onderhoud uit aan onze molen. De molenstichting financiert deze werkzaamheden via een zesjarige onderhoudssubsidie van het Rijk en de Provincie Zuid-Holland. Niet genoeg om alles wat nodig is aan te kunnen pakken, maar het helpt wel. Om kosten te besparen zijn daarom alle ramen deze zomer in eigen beheer door vrijwilliger Jan van Rotterdam opnieuw van stopverf voorzien en geschilderd. Een intensieve klus die Jan, als voormalig huisschilder, wel weet te tackelen. Twee ramen bleken flink aangetast te zijn door houtrot en moesten voor de helft worden vervangen. Ze dateren uit 1955-57, dus hebben inmiddels een respectabele leeftijd behaald. We verwachten dat ze na deze update nog wel wat decennia mee kunnen! Afgelopen week werden door Restauratie Werkplaats Schiedam drie balkkoppen van de zolders hersteld met epoxy. Deze koppen waren door inwerking van vocht en houtborende insecten verzwakt en zijn, na verwijdering van het aangetaste hout, met epoxy aangegoten. Nauwelijks zichtbaar, maar weer oersterk! Voor dit najaar staat nog klein onderhoud op het programma, alsook het vervangen van het kruirad aan de onderzijde van de startbalk. Meer daarover in de volgende nieuwsbrief.

WITTE ZEILEN

Sinds een aantal jaren draait onze molen (weer) met witte zeilen. De kleur heeft geen betekenis, maar komt eenvoudigweg door de natuurlijke kleur van het vroeger gebruikte linnen- en katoendoek. In de buitenlucht is dergelijk doek erg kwetsbaar. Het natuurlijke materiaal vergaat door inwerking van licht en vocht. Daarom werden zeilen na een aantal maanden gebruik geconserveerd met 'zeilensmeer'. Vaak een mengsel van lijnolie met een kleurstof. Daardoor werd het zeildoek waterafstotend en konden de zeilen zo'n vier jaar mee. Tegenwoordig zijn zeilen vaak van kunststofdoek gemaakt of, zoals bij ons, van een mengsel van polyester en katoen. Toch blijkt conserveren van positieve invloed. Ook op de kleur, want witte zeilen ververen vrij snel. Afgelopen zomer zijn de vier zeilen daarom weer behandeld met Hydrolin, een modern zeilensmeer. De zeilen zijn zodoende weer fris wit, waterafstotend en weer bestand tegen een stootje. Twee zeilen zijn dezelfde dag weer op de wieken gehangen. De andere twee de dag erop door (toenmalig) leerling-molenaar Mirjam de Ruijter uit Hellevoetsluis, die inmiddels gediplomeerd molenaar is!

LACHEN NAAR HET VOGELTJE!

Vorige maand lieten we door fotograaf Ada Snaaijer een fotoreportage 'in oude stijl' maken. Deze wens kwam voort uit de behoefte voor een aantal nieuwe ansichtkaarten en daar moesten mooie, unieke foto's voor komen. In het verleden waren dat zgn. 'staatsieportretten': foto's met poserende molenaar(s) en personeel, het molenpaard en omstanders. Menner Piet Holster, die eerder al voor ons graan heeft vervoerd, was bereid zijn trekpaard Brownie te laten figureren. Eveneens uit Zuid-Beijerland kwam een prachtige twee-assige houten wagen, die behoorlijk veel lijkt op de originele molenwagen. Bevriende molenaars en kennissen van Museum Hoeksche Waard waren bereid te figureren. Vergezeld van een zonnetje konden op zaterdagmorgen diverse scènes op de gevoelige plaat worden vastgelegd. Twee daarvan laten we hier zien, waarvan ééntje in vol ornaat op de volgende pagina. Inmiddels is een selectie gemaakt van de foto's en zijn een drietal besteld als ansichtkaart. Deze zullen binnenkort in de molen verkrijgbaar zijn.

KORT NIEUWS

UITBREIDING LOSSE INVENTARIS

In de afgelopen jaren hebben we een omvangrijke collectie losse en vaste inventaris opgebouwd om de molen functioneler en historisch correct in te richten. Een grondmolen als de onze kent zo zijn beperkingen, reden waarom we inmiddels terughoudend zijn met het verder uitbreiden van de collectie. Ruimte voor kleine aanvullingen blijft echter wel mogelijk. Zo is onlangs de inventaris uitgebreid met deze houten kist van P. Sluis, de leverancier van vogelvoerders, waar ook het grote emaille reclamebord op de molen naar verwijst. Daarnaast zijn wat onderdelen van een maalsteen en steenkraan aan de inventaris toegevoegd, waardoor we in de toekomst wellicht de onderdelen compleet hebben voor de reconstructie van een tweede maalsteen. Binnenkort meer!

MOLEN IN ROUWSTAND

Op 27 augustus jl. voltrok zich een tragisch ongeluk in het buurtschap Zuidzijde, waarbij dodelijke slachtoffers en vele gewonden te betreuren waren. Als blijk van medeleven werden alle molens in de Hoeksche Waard in de rouwstand gezet, met de wieken gericht op het buurtschap. De rouwstand is aangehouden tot het einde van de week van rouw in de gemeente. De rouwstand wordt traditioneel gebruikt bij gebeurtenissen in de molenaarsfamilie en tegenwoordig ook bij gebeurtenissen die de plaatselijke gemeenschap of regio raken. De onderste wiek is dan de rechtstand gepasseerd. De wieken staan na werktijd naar het sterfhuis gericht en blijven de kist 'volgen'. Tijdens de uitvaart draait de knecht de kap steeds met de stoet mee, de molen kijkt dan als het ware de stoet na.

VORDERINGEN WINDAANDRIJVING BUIL

In de vorige nieuwsbrief lieten we weten te werken aan het op windkracht aandrijven van onze buil (meelzeefmachine). De vorderingen gaan niet snel, maar er zijn al wel stappen gezet. In de afgelopen tijd zijn twee vloerdelen van de luizolder gedemonteerd en vermaakt tot luik. Zo zijn de oude gaten van de vroegere ijzerbalk (houten balk waar een ijzeren lager in draait) bereikbaar geworden en kan hier opnieuw een ijzerbalk in worden aangebracht. Sporen op de balken wijzen erop dat de vroegere aandrijving van de vorige buil waarschijnlijk ook op deze plaats heeft gezeten. De aandrijving zal gedeeltelijk demontabel worden gemaakt, zodat deze geen belemmering kan vormen voor het (incidenteel) demonteren van de maalstenen op de zolder eronder. In de komende tijd gaan we verder met het verzamelen van de benodigde onderdelen. Het liefst oude onderdelen, want die passen toch het best bij het authentieke interieur. Hopelijk kunnen we dan volgend jaar, na ongeveer 120 jaar, weer op windkracht bloem produceren!

